

KUOPIO

Väliarviointi

Tarkastuslautakunta
17.10.2018

Kuopion kaupunki

Tarkastuslautakunta

Tarkastustoimisto

17.10.2018

Tarkastuslautakunnan väliarviointi kaupunginvaltuustolle

Tarkastuslautakunnan väliarviointi perustuu arviointikokouksiin sekä toiminnan ja talouden seurantaraportteihin. Kaupunginhallitus on kokouksessaan 1.10.2018 käsitellyt kuluven vuoden II-osavuosikatsauksen ja 8.10.2018 kokouksessaan vastineet v. 2017 arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin.

Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastuksen vuoden 2018 työohjelmasta

Tarkastuslautakunta on laatinut kuluven tarkastusvuoden työohjelman kokouksessaan 23.5.2018. Valtuuston valitsema (14.5.2018 §35) uusi tarkastuspäällikkö aloitti virassaan 1. elokuuta 2018.

Syyskauden työohjelman mukaisesti lautakunta on kuullut Kuopion Vesi liikelaitoksen ja liikuntapaikkapalveluiden johtavia viranhaltijoita toimialansa toiminnan ja talouden toteutumisesta. Arviointihavainnoista raportoidaan arviointikertomuksessa.

Kaupunginjohdon tapaamisessa 3.10.2018 käsiteltiin kuluven vuoden talousarvion tavoitteiden toteutumista elokuun lopun tilanteen pohjalta ja v. 2019 talousarvion valmistelun tilannetta.

Tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy:n vastuullinen tilintarkastaja Tiina Lind esitteli tarkastuslautakunnalle tilintarkastuksen työohjelman 15.8.2018. Tilintarkastuksen työohjelma pohjautuu tarkastusriskien arviointiin ja siinä huomioidaan vuosittain tehtävien hallinnon, kirjanpidon, tilinpäätöksen ym. kuntalain edellyttämien tarkastusten lisäksi poikkihallinnollisten talous- ja tietohallintoprosessien ja niihin liittyvien kontrollien tarkastus. Tilintarkastuksessa tarkastetaan mm. talousarvion noudattamista ja talousarviorakennetta, investointeja sekä sisäisen valvonnan toimivuutta. Tarkastuskohteille annetaan palaute tarkastuksista ja olennaisista epäkohdista raportoidaan kaupunginjohdolle ja tarkastuslautakunnalle.

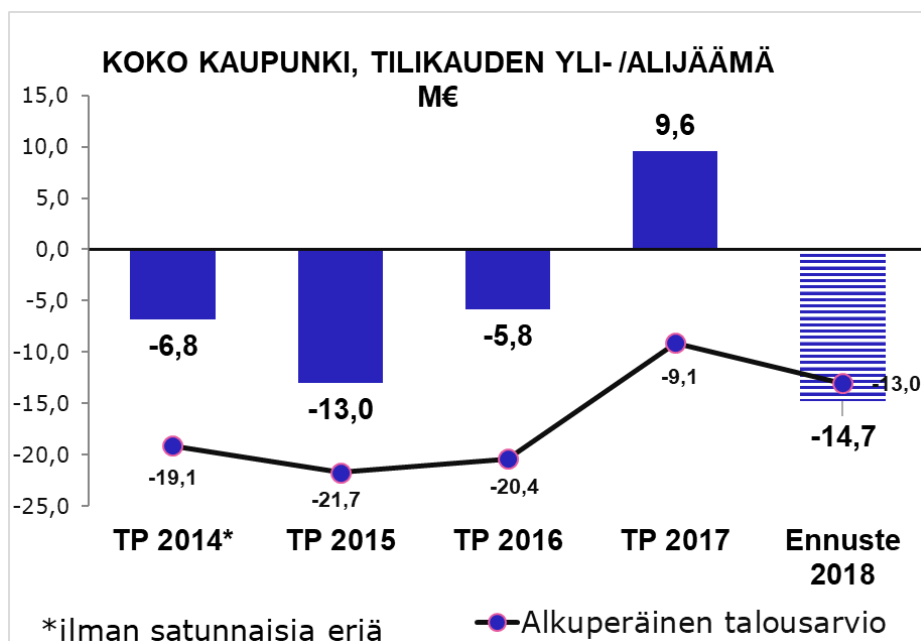
Kaupungin tunnusluvut

Kuopion kaupungin väkiluku 31.8.2018 oli 118 434 henkilöä. Kuopion kaupungin työttömyysaste oli elokuussa 10%, mikä on alin taso viiteen vuoteen. Pitkäaikaistyöttömien, yli 50-vuotiaiden ja alle 25-vuotiaiden työttömyys on vähentymässä.

Kaupungin lainamäärän ennustetaan olevan tänä vuonna 358 milj. euroa, mikä on noin 28,2 miljoonaa euroa enemmän, kuin edellisvuonna. Lainamäärä vuoden 2018 lopussa ennustetaan olevan 26 milj. euroa talousarvioon merkittyä pienempi. Ennusteen muuttumiseen on vaikuttanut sekä vuoden 2017 tilinpäätöksen valmistuminen, että vuoden 2018 nostoarvion täsmentyminen. Tämä vähentää myös korkomenoja n. 1,6 M€. Rahoitustuottojen määrää kasvattavat saadut osingot. Konsernikohtaisia lukuja ei lainakannan seurannassa ole huomioitu.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että lainakannan kehitystä seurattaessa huomioidaan myös konsernilainamäärän kehitys.

Valtuustoon nähden sitovien määrärahojen toteutumaennuste

Lähde: Talous- ja omistajaohjaus

Vuoden 2018 toteutumaennusteen mukaan alijäämää kertyy kuluvana vuotena 14,7 milj. euroa. Vuonna 2017 kunnille tilitettiin liikaa kunnallisverotuloja ja ne oikaistaan loppuvuonna. Tämän vuoksi verotulojen ennustetaan jäävän yli 11 milj. euroa talousarvioon merkittyä pienemmiksi. Verotulototeuma voi pienentyä edelleen, sillä verotuloennusteeseen sisältyy epävarmuutta yhteisöveron ja kiinteistöveron suhteen.

Toimintakatteen kehitys palvelualueittain	Toteutuma 31.8.2018 milj. eur.	TA+TAMU 2018	Ennuste 2018	Erotus + paremmin - huonommin
Elinvoima ja konsernipalvelut	-16,5	-28,2	-26,4	1,8
Kaupunkiympäristön palvelualue	2,0	-4,6	-3,6	1,0
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	-24,1	-37,1	-37,0	0,1
Kasvun ja oppimisen palvelualue	-125,1	-190,4	-193,3	-2,9
Perusturvan palvelualue	-96,8	-147,2	-151,1	-3,9
Terveystieteiden palvelualue	-166,2	-244,4	-248,6	-4,2
-Josta erikoissairaanhoidon	-115,4	-166,2	-169,7	-3,4
-Terveystieteidenhuolto ilman ESH	-50,8	-78,1	-78,9	-0,8
Vaalit	-0,1	-0,5	-0,1	0,4
Tarkastustoimi	-0,2	-0,3	-0,3	0,0
Yleishallinto	-14,1	-19,3	-19,3	0,0
Toimintakate ydinkaupunki	-441,2	-671,9	-679,6	-7,7
Tilakeskus	21,8	32,4	31,8	-0,6
Kuopion Vesi	10,2	13,0	13,0	-0,1
Muut taseyksiköt ja liikelaitokset yht. sis. Pelastuslaitos, Kallaveden työterveys ja isäntäkuntapalvelut, kuntateknikkaliikelaitos	3,4	2,9	3,0	0,0
Toimintakate koko kaupunki	-405,8	-623,6	-631,9	-8,3

Kuopion kaupunki

Tarkastuslautakunta

Tarkastustoimisto

17.10.2018

Talousarviomuutoksia ei seurantajaksolla ole tehty lukuun ottamatta 300 000 euron lisämäärärahaa tenniksen sisäharrastusolosuhteiden kehittämiseen. Lisämääräraha on päätetty kaupunginvaltuustossa 14.5.2018 §33.

Kasvanut palvelutarve asumispalveluissa ja kotihoidossa voi johtaa asiakkaiden siirtymiseen epätarkoituksenmukaisesti terveydenhuollon/sairaalan palveluihin. Palveluiden ruuhkautuminen nuorten mielenterveysyksikössä ja perheneuvolassa aiheuttavat hoitotakuun ylittymisen. Ostopalveluiden kasvu palvelutarpeen lisääntymisen myötä lisää myös henkilöstötarpeita.

Henkilöstökulut ja palvelujen ostot ylittyvät ennusteen mukaan 11,4 milj. euroa. Ylitysennusteessa on huomioitu toukokuun alussa toteutuneet kunta-alan palkankorotukset sekä kertaerän vaikutus, n. 4,7 milj. euroa.

Lisäksi palvelutarpeen lisääntyminen varhaiskasvatuksessa, kasvaneet henkilöstökulut ja varhaiskasvatuksen sairauspoissaolojen vähentämistavoitteen toteutumatta jääminen näkyvät Kasvun ja oppimisen palvelualueen talousarvion ylittävänä toteutumaennusteena.

Erikoissairaanhoidon toimintakulut ylittyvät ennusteen mukaan 3,6 milj. euroa talousarvioon nähden.

Taseyksiköiden, liikelaitosten ja konserniyhteisöjen tavoitteet ovat toteutuneet pääosin suunnitelmien mukaisesti.

Erikoissairaanhoidon menojen budjetoinnissa olisi hyvä päästä yhtenäisempään, paremmin ennustettavaan ja realistiseen budjetointitapaan yhteistyössä sairaanhoitopiirin kanssa, jotta suurilta eroilta budjetoinnissa ja toistuvilta talousarvioryhtymästä välttyttäisiin. Kyseinen huomio on esitetty myös aikaisempina vuosina.

Pitkäaikaistyöttömyyden vähentämisen tavoite saavutettaneen ja työmarkkinatuen kuntaosuuden määrä pienenee noin miljoonalla eurolla viime vuoteen verrattuna.

Investointien nettotuloksen ennustetaan jäävän noin 3,3 milj. euroa talousarviosta. Ennusteiden mukaan esimerkiksi seuraavat investoinnit ennustetaan toteutettavan arvioitua pienempinä:

- Kiinteistöjen myynnit: 1,3 milj. euroa
- Kuopion Museon perusparannus ja laajennus: 0,4 milj. euroa
- Puijon torni: 0,75 milj. euroa
- Lippumäen ylipainehalli: 1,2 milj. euroa

Lisäksi jo toteutuneena talousarvioryhtymänä tarkastuslautakunta huomioi Juankosken uuden päiväkodin hieman ylittyneen investointitoteutuman tilanteessa 31.8.2018.

Osakkeiden ja osuuksien myyntitulojen ennustetaan toteutuvan noin 5,4 milj. euroa talousarviota suurempana. Tuloja saadaan mm. seuraavista järjestelyistä:

- Kuopion Energia Oy:n pääoman palautus
- Tahko-GolfClub Oy:n osakkeiden myynti
- Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n osakkeiden myynti Kuopion Energia Oy:lle
- Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymä Servican yhtiöittäminen

Tilikauden tulosta paikataan laajasti kertaerin, esimerkiksi omaisuuden myynnein ja uudelleenjärjestelyin. Tarkastuslautakunta muistuttaa, että satunnaisien erien lisäksi kestävässä ja pitkäjänteisessä taloudenhoidossa tarvitaan myös kauaskantoisempia toimenpiteitä.

Kuopion kaupunki

Tarkastuslautakunta

Tarkastustoimisto

17.10.2018

Henkilöstö

Sairauspoissaolojen vähentämistavoite 2 pv/htv ei toteudu. Sitä vastoin kasvua vuoden 2017 tammi-elokuun tilanteeseen on 0,3 pv/htv.

Poissaolojen syyt on yleisimmin:

1. tuki- ja liikuntaelinten sairaudet 35% (laskua viimevuodesta 1,5%-yksikköä)
2. mielenterveyteen ja käyttäytymiseen liittyvät syyt 25% (nousua viimevuodesta 1,5%-yksikköä)
3. hengityselinten sairaudet 14%

Negatiiviseen kehityssuuntaan pyritään kuitenkin vaikuttamaan. Henkilöstöllä on mahdollisuus saada maksuton kausi-influenssarokotus kaudella 2018 – 2019. Lisäksi Kuopion kaupunki osallistuu työhyvinvointihankkeeseen, jonka tarkoituksena on mm. tuottaa uusia työhyvinvointia parantavia toimintamalleja. Hankkeelle on saatu ESR-hankerahoitusta (70 % kustannuksista).

Tarkastuslautakunnan havainnon mukaan sairauspoissaolojen vähentäminen on haastavaa. Pienten yksiköiden yksittäiset pidempiaikaiset poissaolot vaikuttavat merkittävästi henkilötyövuosikohtaiseen kertymään.

Strategisten tavoitteiden toteutuma

Kuopion strategiassa on neljä näkökulmaa: Kasvava Kuopio, Hyvinvoiva Kuopio, Uudistuva Kuopio ja Resurssiviisas Kuopio. Kuopion menestystekijät (14 kpl) on ryhmitelty näitten näkökulmien mukaan. Strategiassa on myös kolme läpileikkaavaa strategista tavoitetta: digitalisatio, kansainvälisyys ja kumppanuus. Valtuustoon nähden sitovien, strategisten tavoitteiden seurantatietojen mukaan, toiminta on edennyt pääsääntöisesti suunnitelmien mukaisesti. Osa-vuosikatsauksessa (s.27–36) esitetyistä 38 toiminnallisesta tavoitteesta pääosa etenee suunnitellusti, vain 7 tavoitetta etenee hitaasti tai osittain.

Kuopion strategia on kaupunkiyhteisön strategia ja se ohjaa koko kaupunkikonsernin toimintaa. Talousarvion strategiaosaan (s.15-18) on koottu valtuustoon nähden sitovat kaupunkistrategiaa vuonna 2018 toteuttavat tavoitteet. Palvelualuekohtaisissa osissa strategian tavoitteita täsmennetään toimenpiteillä. Palvelualuekohtaisissa osissa strategian tavoitteiden määrä poikkeaa siitä, mitä strategiaosassa on määritetty. Esimerkiksi Elinvoima- ja konsernipalveluiden tavoitteissa (TA s.48) on kaksi lisätavoitetta, joita ei ole kuvattu strategiaosassa (TA s.15).

Tavoitteet ovat: *Kehitetään aktiivisesti elinkeinoalueita ja Yrityspalveluja kehitetään*

Valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden vastuutahot eivät täsmää palvelualuekohtaisten toimenpidetavoitteiden kanssa. Osalla palvelualueista ei ole määritelty palvelualuekohtaisia toimenpiteitä sellaisen tavoitteen toteuttamiseen, joka on asetettu yhteenvetotaulukossa palvelu-alueita sitovaksi. Saadun selvityksen mukaan talousarviokirjan tavoiteasetantaa pyritään näiltä osin täsmentämään tulevassa talousarviovalmistelussa.

Tarkastuslautakunnan mukaan talousarviossa esitetyt valtuustoon nähden sitovat tavoitteet tulee olla merkitty selkeästi siten, että tavoitteista löytyy selkeät lähtötasot, mittarit ja vastuutahot. Palvelualueita koskevat, toimenpiteillä täsmennetyt tavoitteet tulee olla yhtenevät strategiaosassa esitettyjen palvelualueelle vastuutettujen tavoitteiden kanssa.

Tarkastuslautakunta arvioi valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumaennustetta tavoitekohtaisessa taulukossa, johon on koottu tavoitteet vastuutahoineen sekä kaupunginhallituksen oma arvio että tarkastuslautakunnan arvio vierekkäisin sarakkein.

1. KASVAVA KUOPIO

Kriittinen menestystekijä	Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Arvio 31.8.	Vastuutaho	Tarkastuslautakunnan arvio	
1.1. Kilpailukykyinen yrittäjyyss-ympäristö	työpaikkakehitys, liikevaihto, vienti ja palkkasumma, uudet yritykset, yritysystävällisyys	Alkavien yritysten alkuvaiheen rahoituksen turvaamiseksi varten perustetaan pääomasijoitusrahasto.		Elinvoima- ja konsernipalvelut		Tavoite on saavutettavissa. Mittareihin perustuvaa seurantatietoa ei ole saatavissa seurantaraportissa.
		Tuetaan yritysten osaavan työvoiman saatavuutta.		Elinvoima- ja konsernipalvelut		Tavoite on saavutettavissa.
		Alueelle saadaan houkuteltua uusia investointeja ja pääomia.		Elinvoima- ja konsernipalvelut		Tavoite on saavutettavissa.
1.2. Vetovoimainen innovaatio- ja oppimisympäristö sekä laadukas koulutusketju	oppilaitosten hakijamäärä, tutkimus- ja kehittämisrahoitus	Tuetaan Savilahden innovaatioympäristön uuden toimintamallin syntymistä ja innovaatioista syntyvien yritysten perustamista.		Elinvoima- ja konsernipalvelut; Kaupunkiympäristön palvelualue; Kasvun ja oppimisen palvelualue; Terveystenhuollon palvelualue		Tavoite on saavutettavissa. Mittareihin perustuvaa seurantatietoa ei ole väliarvioinnissa avattu.
		Jatketaan tulevaisuuden kouluverkoston kehittämistä		Elinvoima- ja konsernipalvelut; Kaupunkiympäristön palvelualue; Kasvun ja oppimisen palvelualue; Terveystenhuollon palvelualue		Tavoite on saavutettavissa. Mittareihin perustuvaa seurantatietoa ei ole väliarvioinnissa saatu tai avattu.
		Toteutetaan koulutuspoliittista ohjelmaa.		Elinvoima- ja konsernipalvelut; Kaupunkiympäristön palvelualue; Kasvun ja oppimisen palvelualue; Terveystenhuollon palvelualue		Tavoite on saavutettavissa.
1.3. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	muuttohalukkuustutkimus, vuorotiheys yhteisten hankkeiden ja palvelujen määrä	Tehdään aktiivista vaikuttamista Kuopion saavutettavuuden parantamiseksi (lentovuorot, asemanseutu, tiehankkeet) ja kansallisen aseman vahvistamiseksi.		Elinvoima- ja konsernipalvelut; Kaupunkiympäristön palvelualue		Tavoite on saavutettavissa osittain. Junavuoroja Kuopion suuntaan ollaan lisäämässä ja kaupunki edelleen kasvaa.
		Työssäkäyntialueen yhteistyötä laajennetaan ja tiivistetään alueen elinvoiman vahvistamiseksi.		Kaikki palvelualueet		Tavoite on saavutettavissa. Yhteistyökumppanien määrä on kasvussa.
1.4. Rohkea kaupunkikehitys, elinvoimainen kaupunkikeskusta, monimuotoinen kaupunkikulttuuri	rakentamisen määrä, kaupunkikeskustan elinvoimaluku	Savilahden rakentaminen ja muut kärkihankkeet etenevät suunnitellusti.		Elinvoima- ja konsernipalvelut; Kaupunkiympäristön palvelualue; Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue; Kasvun ja oppimisen palvelualue		Tavoite on saavutettavissa. Savilahti kehittyy suunnitelmien mukaisesti.

Etenee suunnitellusti,
 Etenee hitaasti tai osittain,
 Tavoite on saavutettavissa,
 Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä

2. HYVINVOIVA KUOPIO

Kriittinen menestystekijä	Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Arvio 31.8.	Vastuutaho	Tarkastuslautakunnan arvio	
2.1. Aktiivisuuteen innostava arki	hyvinvoinnin ja terveyden edistämiskertoimet (ns. HYTE-mittarit)	Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle.		Kaikki palvelualueet		Tavoite on saavutettavissa.
		Aktivoidaan erityisesti tukea tarvitsevia lapsia ja nuoria sekä ikäihmisiä liikkumaan ja harrastamaan sekä terveellisiin elämäntapoihin.		Kaikki palvelualueet		Tavoite on saavutettavissa. Lasten ja nuorten Liikkiskortti on hyvä esimerkki aktivoinnista.
2.1. Aktiivisuuteen innostava arki	tilojen monikäyttöisyys	Kehitetään toimintamalli, jossa kaupungin tilat olisivat paremmin asukkaiden ja järjestötoiminnan käytettävissä.		Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue; Tilakeskus		Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä. Toimintamalli on vasta tekeillä.
2.2. Varhainen tuki	kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset, koulutuspaikan ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat, kotona asuvien ikäihmisten osuus	Lapsiperheet saavat tarvittaessa varhaista ja avo- huollon tukea.		Kaupunkiympäristön palvelualue; Hyvinvoinnin edistämisen palvelu- alue; Kasvun ja oppimisen palve- lualue; Perusturvan palvelualue; Terveystenhuollon palvelualue		Tavoite on saavutettavissa. Var- hainen tuki on tärkeää ennalta- ehkäisevänä työnä sote-kustan- nuksien hillitsemiseksi.
		Kaikki peruskoulusta valmistuvat saavat jatko-opis- kelupaikan		Kaupunkiympäristön palvelualue; Hyvinvoinnin edistämisen palvelu- alue; Kasvun ja oppimisen palve- lualue; Perusturvan palvelualue; Terveystenhuollon palvelualue		Tavoite on saavutettavissa.
		Tuetaan ikäihmisten kotona pärjäämistä ja hyvää elämää.		Kaupunkiympäristön palvelualue; Hyvinvoinnin edistämisen palvelu- alue; Kasvun ja oppimisen palve- lualue; Perusturvan palvelualue; Terveystenhuollon palvelualue		Tavoite on saavutettavissa.
2.3. Työllistyminen ja toi- meentulo	pitkäaikaistyöttömien määrä, nuorisotyöttömien määrä, työmarkkinatuen kuntaosuus, toimeentulotu- kea saavien osuus	Toteutetaan aktiivisia toimenpiteitä (henkilöstöpoli- tiikka, hankintapolitiikka, yritysysteistyö, eläkesel- vittelyt jne.) pitkäaikaistyöttömyyden vähentä- miseksi ja työmarkkinatuen kunta-osuusmaksun pienentämiseksi.		Kaikki palvelualueet		Tavoite on saavutettavissa. Työ- markkinatuen kuntaosuus piene- nee n. 1 milj. eur viime vuoteen verrattuna. Pitkäaikaistyöttö- myys vähentyy.
2.4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö	katuturvallisuusindeksi (Polisi), asuinalueensa tur- vattomaksi kokevien osuus (THL)	Parannetaan yleisesti Kuopion turvallisuutta yhteis- työssä muiden toimijoiden kanssa.		Kaikki palvelualueet		Tavoite on saavutettavissa. Ka- tuturvallisuusindeksiä ei ole vä- liarvioinnissa saatavissa.
		Hyödynnetään asiakas- ja asukastietoa turvallisen elinympäristön kehittämisessä.		Kaikki palvelualueet		Tavoite on saavutettavissa.
2.4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö	vanhusten palveluasunto- jen määrä	Kehitetään uudenlaisia monipuolisia lähipalvelualu- eita ja lähipalvelukonsepteja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (vrt. Männistö, Jynkkä).		Kaikki palvelualueet		Tavoitteen toteutuminen on epä- todennäköistä.
		Tuetaan asuinalueiden omatoimisuutta ja omalei- maisuutta (pitäjäraadit, talkooraha, yms.).		Kaikki palvelualueet		Tavoitteen toteutuminen on epä- todennäköistä. Mittari epäkelpo.

Etenee suunnitellusti,
 Etenee hitaasti tai osittain,
 Tavoite on saavutettavissa,
 Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä

3. RESURSSIVIISAS KUOPIO

Kriittinen menestystekijä	Mittari	Valtuustoon nähten sitova tavoite	Arvio 31.8.	Vastuutaho	Tarkastuslautakunnan arvio
3.1. Viisas liikkuminen	kaupunkiliikenteen matkustajamäärä, pyöräilyn ja jalankulun osuus tehdyistä matkoista	Edistetään pyöräilyä ja jalankulkua sekä joukkoliikenteen käyttöä sekä kulkuneuvojen yhteiskäyttöä. Laaditaan pyöräilyn kehittämissuunnitelma.		Kaikki palvelualueet	 Tavoite on saavutettavissa. Joukkoliikenteen matkustajamäärä kasvussa.
		Kehitetään maaseutualueen liikkumismahdollisuuksia palveluihin.		Kaikki palvelualueet	 Tavoite on saavutettavissa. Kaupungin palvelujen saavutettavuus myös maaseutualueilla asuville on tärkeää.
3.2. Kiertotalous ja resursien viisas käyttö	käyttäjien määrä	Otetaan käyttöön sähköinen kokouskäytäntö hallituksessa, lautakunnissa ja valtuustossa.		Kaikki palvelualueet	 Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä. Sähköiseen kokouskäytäntöön siirtyminen on edennyt hitaasti.
3.2. Kiertotalous ja resursien viisas käyttö	lähiruoan/luomuruoan osuus julkisissa hankinnoissa	Edistetään lähiruuan, luomun, kasvisruuan ja kasvusezonkien huomioimista elintarvikkeiden hankinnassa.		Kaikki palvelualueet	 Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä. Seurantatieto ei anna riittävää kuvaa tavoitteen toteutumisesta koko kaupungin tasolla.
3.2. Kiertotalous ja resursien viisas käyttö	rakentamisen jätteiden hyödyntämisen osuus, %	Uusiomateriaalien käyttö ja suunnittelu sisällytetään maankäytön suunnitteluun ja rakentamiseen. Selvitetään keinot vähentää kaupungin rakentamisen ja rakennusten ympäristökuormitusta, mm. sertifioinnin avulla.		Kaupunkiympäristön palvelualue; Tilakeskus	 Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä. Rakennusjätteiden lajittelun toteutumista ja esteitä kartoittava selvitys siirtyy vuodelle 2019.
3.2. Kiertotalous ja resursien viisas käyttö	tilankäytön tehokkuus	Parannetaan tilojen monikäyttöisyyttä ja tehostetaan tilankäyttöä.		Kaikki palvelualueet	 Tavoite on saavutettavissa. Uusissa tilakeskuksen hankkeissa huomioidaan tilankäytön tehokkuus.
3.3. Energiatehokkuus ja uusiutuva energia	kasvihuonekaasupäästöt	Edistetään energiatehokkuutta ja uusiutuvan energian käyttöä kaupungin kiinteistöissä		Kaupunkiympäristön palvelualue; Tilakeskus	 Tavoite on saavutettavissa.
		Korvataan diesel- ja bensiinikäyttöisen ajoneuvoja sähkö- ja biokaasuajoneuvoilla.		Kaupunkiympäristön palvelualue; Tilakeskus	 Tavoite on saavutettavissa.

 Etenee suunnitellusti,
  Etenee hitaasti tai osittain,
  Tavoite on saavutettavissa,
  Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä

4. UUDISTUVA KUOPIO

Kriittinen menestystekijä	Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Arvio 31.8.	Vastuutaho	Tarkastuslautakunnan arvio	
4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen	kaupungin www-sivujen ja sosiaalisen median seuraajien määrä sekä asukas- ja sidosryhmä-palaute	Kehitetään päätöksenteon avoimuutta ja viestintää.		Kaikki palvelualueet		Tavoite on saavutettavissa.
4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen	sairauspoissaolot, työttytyväisyys	Toteutetaan henkilöstön työhyvinvointia parantavia toimenpiteitä. Henkilöstön sairauspoissaolot vähenevät 2 kalenteripäivää/henkilötyövuosi. Sairauspoissaolojen sijaisjärjestelyt turvataan.		Kaikki palvelualueet		Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä. Henkilöstöraportin tammi-elokuu 2018 mukaan kasvua edelliseen vuoteen 0,3 päivää/htv.
4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen	strategian toteutuminen, sosiaalisten kriteereiden hyödyntäminen julkisissa hankinnoissa	Jalkautetaan uutta kaupunkistrategiaa.		Kaikki palvelualueet		Tavoite on saavutettavissa.
		Tuetaan hankinta- ja omistajapolitiikalla kaupunkistrategian toteutumista.		Kaikki palvelualueet		Tavoite on saavutettavissa.
4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta	uudet käytänteet/ toimintatavat/ kokeilut	Digitalisoidaan ja sujuvoitetaan palveluprosesseja.		Kaikki palvelualueet		Tavoite on saavutettavissa. Esim. verkkomaksamispalveluja kehitetään (osta verkossa-projekti).
4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta	uudet käytänteet/ toimintatavat/ kokeilut	Uudistetaan ja kehitetään toimintaa mm. erilaisten kokeilujen avulla ja ottamalla käyttöön hyviä toimintatapoja.		Kaikki palvelualueet		Tavoite on saavutettavissa.
4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta	uudistusten eteneminen	Osallistutaan maakunta- ja soteuudistuksen valmisteluun ja varaudutaan omassa toiminnassa tulevaan muutokseen, jotta muutos toteutuisi mahdollisimman sujuvasti asiakkaille ja henkilöstölle.		Kaikki palvelualueet		Tavoite on saavutettavissa.
4.3. Kestävä talous	tilikauden tulos, toimintakatteen kasvu%, toimintakulujen kasvu%	Toimitaan taloudellisesti ja parannetaan tuottavuutta, jotta kaupungin taloudellinen tulos on suunnitellun mukainen ja tasapainossa valtuustokauden aikana.		Kaikki palvelualueet		Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä. Tilikauden tulos jää tavoitteesta
		Myydään ja luovutetaan palvelutuotannon kannalta tarpeettomista tiloista ja samalla vähennetään kaupungin korjausvelkaa.		Kaikki palvelualueet		Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä. Tilakeskukseen mukaan kiinteistöjen kunnossapitoon varattu riittämätön määräraha ei mahdollista korjausvelan pienentämistä.
		Toteutetaan laajempaa strategian mukaista investointiohjelmaa.		Kaikki palvelualueet		Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä. Ks. yllä.

 Etenee suunnitellusti,
  Etenee hitaasti tai osittain,
  Tavoite on saavutettavissa,
  Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä

Liikelaitoksille ja konserniyhtiöille asetettujen sitovien tavoitteiden toteutumaennuste.

Kaikkia konserniyhteisöjä koskeviksi tavoitteiksi on asetettu:

1. resurssiviisas toimintatapa ja toimintatavan mahdollistaminen muille
2. osallistuminen pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen ja ennaltaehkäisyyn tarjoamalla työpaikkoja tavoitteena työllistyminen kuitenkin yhteisön oman toiminnan erityispiirteet huomioon ottaen (mittarina vähintään 6 kk:ksi palkattujen pitkäaikaistyöttömien tai pitkäaikaistyöttömyyttä lähestyvien määrä)
3. työhyvinvoinnin parantaminen (mittarina sairauspoissaolojen väheneminen)

Kaikkien konserniyhteisöjen odotetaan tukevan kaupungin strategian toteutusta. Talousarvio-kirjan (s. 19) mukaan myös näiden tavoitteiden toteutumista seurataan vuosikellon mukaisen raportoinnin yhteydessä.

Tarkastuslautakunnan havainnon mukaan konserniyhtiöt eivät ole arvioineet seurantaraportissa konserniyhteisöjä koskevien yhteisten tavoitteiden toteutumaa.

Sidonnaisuusilmoitukset

Sidonnaisuusilmoituksissa tapahtuneita muutoksia on käsitelty tarkastuslautakunnan kokouksissa säännöllisesti ja ajantasainen yhteenveto sidonnaisuuksista on nähtävissä kaupungin verkkosivuilla: <https://www.kuopio.fi/fi/sidonnaisuudet>

17.10.2018

Vuoden 2017 arviointikertomukseen annetuista vastineista

Kaupunginhallitus on käsitellyt v. 2017 arviointikertomuksessa pyydyistä vastineista tehdyn yhteenvedon kokouksessaan 8.10.2018 ja päättänyt lähettää sen tiedoksi valtuustolle ja tarkastuslautakunnalle.

Keskeiset arviointi-aiheet	Vastuualueen vastine	Tarkastuslautakunnan arvio
Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelujen kehittäminen perhekeskeiseen suuntaan.	Kehittämistyö on käynnistynyt laajalla rintamalla.	 Uusia toimintamalleja on otettu käyttöön.
Lasten ja nuorten mielen-terveyspalveluissa saatu kehitettyä eri toimijoiden kesken ja hoitotakuun toteutuminen v. 2018	Lasten mielenterveysyksikössä hoitotakuu on toteutunut muutamaa lasta lu-kuun ottamatta ja nuorten mielenterveys-yksikössä hoitotakuu on ylittynyt hiukan yli 40 nuoren osalta.	 Hoitotakuu ei vielä täysin to-teudu. Resurssit ovat hyvin rajalliset.
Sähköiseen kokouskäy-täntöön siirtyminen	Ympäristö- ja rakennuslautakunta, Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelau-takunta ja lähidemokratiajaosto ovat siir-tyneet sähköiseen kokouskäytäntöön. Lync -ohjelma käytössä useilla.	 Edelleen kehitettävää. Säh-köiseen kokouskäytäntöön siirtymiseksi on lisätty laite-kantaa, mutta käyttöönotto on edennyt vain muuta-missa toimitelmissä.
Pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen ja työ-markkinatuen kuntaosuuden pienentäminen	Vuoden 2018 tavoitteeksi asetettu työ-markkinatuen kuntaosuuden pienentämi-nen 1 milj. eurolla vuoden 2017 toteutu-maan tultaneen saavuttamaan täysimää-räisesti.	 Työmarkkinatuen kunta-osuuden pienentämistavoit-teeseen ollaan pääse-mässä. Työllistämiseen voi-daan edelleen satsata pa-remmin.
Henkilöstön työhyvinvoin-tia lisäävät toimenpiteet ja sairauspoissaolojen vähentämistavoitteet	Kun verrataan viime vuoden vastaavaan ajankohtaan, tammi-elokuussa sairaus-poissaolot nousivat 0,3 pv/htv, ollen 17,5 pv/htv. Kuopion kaupunki osallistuu työ-hyvinvointihankkeeseen, jonka tarkoituk-sena on mm. tuottaa uusia työhyvinvoin-tia parantavia toimintamalleja. Hank-keelle on saatu ESR-hankerahoitusta (70 % kustannuksista). Henkilöstöllä on mahdollisuus saada maksuton kausi-influenssarokotus kau-della 2018 – 2019.	 Sairauspoissaolojen vähen-täminen on haastavaa. Pienten yksiköiden yksittäi-set pidempiaikaiset poissa-olot vaikuttavat merkittävästi henkilötyövuosikohtaiseen kertymään.
Rakenteelliset tai toimin-nalliset uudistukset, tu-loksellisuus (taloudelli-suus, tehokkuus, asia-kasvaikuttavuus, palvelu-jen laatu)	Kaupungin raportointi- ja talousarviopro-sesseja on tarkoitus kehittää. Sote-maakuntauudistus on vienyt resurs-seja. Hallintorakenneuudistus on toteutettu vuonna 2017.	 Kaupungissa on kehittä-mismyönteisyyttä.

Etenee, Ei etene tai etenee hitaasti

Tarkastuslautakunta suosittelee, että myös liikelaitokset käsittelevät vastineet johtokunnis-saan. Tarkastuslautakunta kiittää omalta osaltaan vastineista ja toteaa myönteisenä havain-tona, että keskeisistä kehittämiskohteista on melko yhtenäinen käsitys.